

Kollégiumi Pedagógiai Program
Weiss Manfréd
Szakközépiskola, Szakiskola
és
Kollégium
2013

Készült: A kollégium pedagógiai programja a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény, és módosítása, illetve a 20/2012/EMMI végrehajtási utasítása, és az 59/2013 (VIII. 9) EMMI rendelet végrehajtási utasítása alapján készült.

Elfogadása: nevelőtestület által 2013. augusztus 30.

Jóváhagyja: intézményvezető

Egyetért: fenntartó, működtető

Érvényes: 2013.szeptember 01.-től

BEVEZETŐ

Kollégiumi pedagógiai programunk módosítása a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény illetve a 20/2012/EMMI végrehajtási utasítása, és az 59/2013 (VIII. 9) EMMI rendelet végrehajtási utasítás alapján készült.

Célunk a program felülvizsgálatával, illetve átdolgozásával az volt, hogy megfeleljen a törvényi, a fenntartói, a tanulói, és szülői elvárásoknak, és hogy a lehetőségeinkhez mérten a legnagyobb segítséget nyújtsuk kollégiumunk mindennapi nevelő- oktató munkájához.

További célunk volt az intézményünkben folyó nevelő munka kompetencia alapúvá tétele, illetve egyenlő esélyek biztosítása a különböző felkészültséggel, más-más környezetből érkezők diákok számára.

1. A KOLLÉGIUM TÁRSADALMI SZEREPE

A kollégium alapfeladata, hogy biztosítsa a megfelelő lakhatási és tanulási feltételeket azon tanulók számára, akiknek lakóhelyén nincs lehetőség a tanuláshoz, a szabad iskolaválasztáshoz való jog érvényesítésére, a nemzetiségi oktatásra, illetve akiknek a családja nem tudja biztosítani a tanuláshoz szükséges feltételeket, körülményeket.

Helyzetértékelés:

Kollégiumunk az iskolánkkal közös irányítással működik 2003. július 01. óta és 2013. január 1.-je óta. Intézményünk fenntartója a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ.

Tanulóink az ország minden tájáról, és határon túlról is érkeznek. A korosztály tekintetében a középiskolai képzésben részt vevő, 14-22 éves fiúk és lányok a kollégium lakói, akik több mint 40 középiskolában tanulnak. A tanulók között sajátos nevelési igényű, illetve érvényes szakvéleménnyel rendelkező, tanulásban akadályozott, illetve részképesség zavarral küzdő diákok integráltan nevelkednek. A kollégisták nagyobb része 9-12. évfolyamos diák, kisebb része pedig az érettségi utáni szakképzésben vesz részt. Tanulóink nevelése, a harmonikus, toleráns együttműködés, és a tanulás nyugodt körülményeinek biztosítása megköveteli a következetes pedagógiai munkát, a differenciálásra kész és alkalmas nevelői közösség tagjainak együttműködését, a kollégiumi folyamatok tervszerű és tudatos kezelését.

Nevelői közösségünk tagjai felsőfokú végzettségűek, pedagógia vagy tanár szakkal, illetve szociálpedagógus végzettséggel rendelkeznek. Munkájukat rendszergazda és sportnevelő segíti. Kollégiumunkban ifjúságvédelmi felelős, fejlesztő pedagógus, pszichológus folytat nélkülözhetetlen munkát. Nevelőtestületünkben a fluktuáció nem mutatható ki, a nevelői létszámváltozás a tanulói létszám függvényében minimálisan változik, nevelőtestületünk állandónak mondható.

Tárgyi környezetünk szerény. Az épület évek óta felújításra szorul. A fűtésrendszer, az elektromos hálózat, a nyílászárók elavultsága nagyfokú anyagi terhet ró az intézmény működtetőjére. A folyamatos, gondos karbantartás teszi lehetővé a kollégiumi élet zökkenőmentességét. Tárgyi feltételeink szegényesek és elavultak.

Közösségi tereink: tornaterem, edzőterem fiúknak és lányoknak külön, játékterem, informatikaterem, és a könyvtár. A diákok 2-3 ágyas szobákban laknak. A szinteken csoportonként nevelői- és tanulószoba, fürdő és konyha helyezkedik el. Az internet elérhetőség a tanulóknak biztosított. Zárt informatikai hálózat működtetésével biztosított a nevelői információáramlás, az infokommunikációs eszközök használata. Szakköri tevékenység helyszínei: könyvtár, kézműves szakköri műhely, és egy felszerelt konyha.

Feladataink és kötelezettségeink:

- az alapvető emberi és szabadságjogok, a gyermekeket megillető jogok érvényesítése,
- a demokratikus, humanista, nemzeti és európai nevelési elvek alkalmazása,
- a tanulók iránti felelősség, bizalom, szeretet, tapintat tanúsítása,
- az alapvető erkölcsi normák betartása,
- az egyéni és életkori sajátosságok figyelembevétele,
- a fogyatékkal élő diákok egyéni szükségleteinek figyelembevétele,
- a nemzeti, etnikai kisebbségi azonosságtudat tiszteletben tartása, fejlesztése,
- építés a tanulók öntevékenységre, önszerveződési képességére,
- a szülőkkel és a kapcsolódó iskolákkal való konstruktív együttműködés,
- kulturált, ösztönző környezet kialakítása, szociális, érzelmi, lakhatási biztonság nyújtása, széleskörű szabadidős tevékenységkínálat biztosítása
- integrált nevelés megvalósítása,
- orientáló, motiváló, aktivizálni képes, tevékenységközpontú, segítő inkluzív pedagógiai módszerek alkalmazása.

A nevelőtestületünk és az intézmény vezetése elkötelezett az eddig folytatott nevelőmunka továbbvitelében, és továbbfejlesztésében. A kollégiumi munkánk egyik visszacsatolása az évenkénti tanulói és pedagógusi elégedettségi vizsgálat elvégzése. Az elégedettségi vizsgálat eredményei alátámasztják az évek óta folyamatosan zajló aktív nevelői munkát.

Az utóbbi három évben végzett nevelőtestületi elégedettségi felmérés mutatói is azt jelzik, hogy a nevelőtestület képes azonosulni a kitűzött pedagógiai célokkal, és képes az együttműködő nevelői munkára. A megfelelő munkahelyi légkör mintaként szolgálhat a diákközösségnek, a jól és konstruktívan dolgozó nevelőtestület hitelesen közvetíti az értékeit.

A tanulók körében az évek óta 75% körüli elégedettségi mutató magasnak mondható.

2. *A KOLLÉGIUMI NEVELÉS*

A kollégium a bentlakásos intézmény, sajátos eszközeinek és módszereinek felhasználásával hozzájárul a Nat I. 1.pontjában, a nevelési-oktatási rendszer egészére kitűzött célok megvalósulásához, a meghatározott feladatok megoldásához, az ott megfogalmazott értékek alapján.

2.1. *A kollégiumi nevelés alapelvei, célkitűzései*

Átfogó és minden esetben érvényes pedagógiai célkitűzésünk nem lehet más, mint, hogy egészséges, erkölcsös, művelt, toleráns és az esztétikumra is fogékony fiatalokat neveljünk, s az egyetemes, az európai és a magyar kulturális hagyományokat és értékeket a személyiségjegyeknek megfelelően erősítsünk és mélyítsük el a fiatalokban. Értékeket kell közvetítenünk, identitást erősítenünk egy olyan korban, amelyben fokozatosan teret nyer az értékrelativizmus, valamint identitásválság és a hagyomány kiüresedése nehezíti a személyiségfejlődést. Tanulásra biztatjuk a fiatalot, lássa azt, hogy mi hiszünk benne: őbenne, aki tanul, és a tananyagban, amit tanulni érdemes. Erre épül a sajátosan nyitott motivációs bázisunk.

A pedagógiai elveink és céljaink együttese koherens rendszert képeznek, mely semmi esetre sem zárt rendszer. A nyitottság kifejezése esetünkben meghaladja egy attitűdöt jelölő fogalom kereteit s a pedagógiai programunkban elvi alapnak minősül. Minden tanulócsoport és minden diák más módon és különböző kondíciókkal törekszik az önmegvalósításra és a beilleszkedésre, eltérő hangsúlyokkal az értékrendben. Mindezekre tantestületünk nyitott,

elfogadó és befogadó viszonyulást valósít meg. Arra törekszünk, hogy a pedagógiai cselekvésben és kapcsolatrendszerben működő hatáselemek a társadalmilag elfogadott értékek és célok irányában tájolják be a fiatalok érdeklődését, gondolkodását és világképét.

Elvi nyitottságunkból következik, hogy a speciális nevelési igényű vagy a halmozottan hátrányos helyzetű tanulóink felé rugalmasan kezeljük az elvárás-rendszert, s bizonyos esetekben még a közvetlen célok átmeneti revidálására is sor kerülhet.

A műveltség területe, amely néhány évtizede még csaknem meghatározó volt a társadalmi értékrendben, manapság átalakulóban van. Egy tágabb és szűkebb, globális és lokális közös ismeretanyagra ma is szükség van. Napjainkban az alkalmazás-képes tudás szerepe fölértékelődik. A kollégiumok különösen jó terepnek bizonyulhatnak a kompetencia-képzésre, a széleskörű jártasságok, problémafelismerő készségek és megoldó-képességek kialakítására. A diákok számára kijelölhető célokat az egyének és a csoportok szintjén kell átgondolnunk. A személyre szabott célkitűzések a fiatal személyiség jelen állapotára s a kapcsolatrendszerre alapozott, egyedi irányulású pedagógiai programoknak is felfoghatók. A közösség szintjén az a cél, hogy az együtt cselekvés motiváló erejét, az együttlét jóleső biztonságát s a társadalom megbecsülésének örömét a tanulók átérezzék, és szociális szükségletté formálják magukban a fiatalok. Egyidejűleg cél az is, hogy gyakorolják a toleranciát, megtapasztalják saját határaikat, ami reálisabb önismerethez, s lényegében az individuum valósabb kiteljesedéséhez is vezethet.

Az együttes nevelés elve értelmében mindig számolunk az otthoni környezet és a kistérségi kortárs csoportok által kialakított szokásokkal és ismeretekkel. Ezeket felmérjük, elfogadjuk és beépítjük, mintegy éves „továbbképzésként”, a nevelőtevékenységünkbe.

2.2. A kollégiumi nevelés feladatai

Pedagógusaink feladata a kollégista diákjaink személyiségének, egyéni tulajdonságainak, családi körülményeinek megismerése, az elfogadó, bizalmi viszony kialakítása. Ez a folyamat a kollégiumi jogviszony létrejöttétől kezdődően tervezetten történik. Nevelői munkánk az egyént és a közösséget egyformán szolgálja.

A tanulók életrendje a kollégiumban (éppen úgy, mint az otthonélő fiataloké), az iskola és az együtt élő közösség, a magánszféra és a közösségi terek erőterében zajlik napról napra. A kollégium a nevelőtevékenységet a házirend előírásai és a napirend időkereteinek figyelembe vételével szervezi. A házirend az együttélés elemi szabályait fekteti le: a tanulás, a pihenés, az elfoglaltság, a szabadidő, a kollégiumi tevékenység és a kimenőidő kereteit. Ezeket a

szabályokat és kereteket a demokratikus nevelés alapelveinek megfelelően a diákönkormányzat is megvitatja és jóváhagyja. A nevelő ellenőrzi, elfogadja és megérti, dicséri, vagy szükség esetén szankcionálja az eltéréseket. A nyitottság elvéhez igazodva természetesen minden esetben felméri, tisztázza, megbeszéli a problémát, a mindenkori helyzetnek megfelelően személyes vagy csoportos beszélgetésen.

A kollégiumon belüli kapcsolat- és tevékenységrendszer szervezésével, ismeretek nyújtásával a nevelés elősegíti, hogy kialakuljanak az önismeret gazdag és szilárd elméleti, tapasztalati alapjai. A természeti és társadalmi ismeretek bővítésével, művészeti élményekkel segíti a világban való tájékozottság, a személyes és szociális azonosságtudat fejlődését.

Az eredményes és hatékony ismeretszerzés, a megismerési és gondolkodási képességek fejlesztése érdekében kiemelten fontosnak tartjuk az alábbiakat:

a) a tanulás tanítása:

Kollégiumunk naponta délelőtt 9 és 12 óra között, illetve délután 15 és 18 óra között biztosítja a nyugodt tanulás lehetőségét, melyhez a nevelők folyamatosan felajánlják a szakmai segítséget: általános didaktikai jellegű támogatást vagy szaktanári segítséget. Korosztálytól és a hozzáállástól függő elvi kérdés az ellenőrzés szigora, s hogy megértő támogatásban, biztatásban részesítsük, vagy korrepetálásra kötelezzük a rászoruló tanulókat. Középiskolás diákok esetében általában szerencsésebb az indirekt követelések alkalmazása. Elvárjuk a képesség-szorgalom- eredményesség hármas egységére való törekvést.

A tanulásszervezés folyamatában a testületünk figyelembe veszi:

- a kollégiumi diák iskolatípusát
- egyéni szokásait
- eddig elért eredményeit.

A kollégiumi elfoglaltságok rendszere nem csupán a tanulás köré koncentrálódik. Biztosítani kell a szabadidőt és a közös tevékenységek (szakkörök, önképző-körök, játékok) lehetőségét, valamint a személyre szabottan megfelelő mértékű rendszeres kimenő-időt. A kollégiumi szabadidő eltöltésének legfontosabb elemei: a kollégiumi tevékenységrepertoár folyamatos bővítése, a hagyományteremtés és a hagyományápolás (közös munka, játék és ünnepek). A felkínált tevékenységrepertoár spontán és szervezett közösségi megmozdulásokra ad lehetőséget. Intézményünkben a tárgyi feltételek adottak: tornaterem és pályák, edzőterem, számítógép-terem, könyvtár, játékterem, a szakköri helyiségek, valamint a csoportokban a

tanulószoza. A szervezési feltétel a terület és az időpont biztosítását és a megfelelő felügyeletet jelenti, még abban az esetben is, ha a diákok spontán tevékenységéről van szó. A szervezett tevékenység (pld. sportversenyek, színház vagy múzeumlátogatás) természetesen előzetes tervezést igényel, lehetőleg a tanulók bevonásával.

b) énkép, önismeret, szociális képességek fejlesztése

A kollégiumi nevelés segíti a szociális környezetbe történő beilleszkedést. Figyelmet fordít a társadalmilag elfogadott közösségi szokások és minták közvetítésére, fejlesztésére.

Segíti a közösségi együttélés szabályainak elsajátítását. A kollégiumon belüli kapcsolat és tevékenységrendszer szervezésével, ismeretek nyújtásával a nevelésünk elősegíti, hogy kialakuljanak az önismeret gazdag és szilárd elméleti, tapasztalati alapjai.

Intézményünk világnézetileg semleges, mindenki hitét, felfogását, világnézetét tiszteletben tartjuk. Az évek folyamán afrikai, amerikai, ázsiai származású bentlakó diákunk is volt, éppen úgy, mint ahogyan a roma származású kollégisták élnek nálunk. Sem nemzetiségi, sem etnikai, sem vallási jellegű konfliktus eddig nem alakult ki. Nem tűrhetünk el sem a viselkedésben, sem a köznapi kommunikációban olyasféle megnyilvánulást, ami az emberi különbséget bármilyen módon értékmínőségnek tekintené. Úgy ítéljük meg, hogy fiataljaink ezt az alapvetést megértik és elfogadják, a közösségi tevékenységekben együttműködnek, közösségüket és egymásra utaltságukat átérzik.

Kollégiumunkban mindenki betarthatja saját normáit, gyakorolhatja vallását, míg azzal nem zavarja meg mások nyugalmát, normarendszerét vagy érzékenységét.

Sok éves tapasztalat: minden tanév elején a korosztályos ellentétekre kell különös gondot odafigyelni, hogy ne alakulhassanak ki zavaró konfliktusok a csoportszerveződés folyamatában, az együttműködésben és az együttélésben.

Elvi kérdésnek tekintjük, hogy az egyéni érdeklődések és ambíciók a kollégiumban lehetőleg a hagyomány keretei között bontakozzanak ki konstruktívan és szabadon.

c) testi és lelki egészségre nevelés

A kollégiumi nevelési folyamat egyik rendkívüli fontos területe az egészséges életmódra való nevelés. A kollégium az egészségnevelés területén az elsődleges megelőzésben (primer prevenció) vesz részt. Ennek célja az egészségvesztés megakadályozása, az egyéni és a kollégiumi közösségi életritmus kialakítása, a konstruktív életvitel szokásrendszerének, tudatos felépítése.

Nevelés során a tanuló szerezzen alapvető ismereteket az emberi szervezet működéséről, a test és a lélek összefüggéséről, a betegségek és balesetek megelőzésének módjáról, az egészségkárosító szokások és szenvedélyek (dohányzás, alkohol, kábítószer) kialakulásának megelőzéséről.

Nevelési feladat, hogy fejlődjön a tanuló szabadidős kultúrája, a mozgáshoz való viszonya, a sportoláson keresztül fejlődjön alkalmazkodóképessége, akaratereje.

A kollégista alakítsa ki egyéni, eredményes munkamódszereit, önálló életvezetési stratégiára törekedjen, készüljön tudatosan az örömteli családi életre.

A tanulók fejlődését, tehetséggondozását, felzárkóztatását, pályaválasztását, középiskolai kollégiumok esetén az önálló életkezdését elősegítő tevékenységek elveink.

A tanulók fejlődését értelmi, érzelmi és testi értelemben is biztosítani kell. A tanulók testi-, fizikai- és pszichikai fejlődése változó ütemű, teherbírásuk sem egyforma. Figyelünk a kimerülés, a lelki problémák jeleire, próbáljuk feltárni okait és lehetőségeinken belül segítünk. Jól szolgálja ezt az egyéni beszélgetések sora, az önismereti körök és a szülővel, az iskolával való rendszeres kapcsolattartás. A testi kondíció növelésére és kikapcsolódásra jó lehetőség a kondicionáló terem és a tornaterem, sportudvar használata.

d) tehetséggondozás

Az értelmi fejlődés segítségét szolgálják a szakkörök adta lehetőségek. Fel kell ismernünk a tehetséget, iránymutatásainkkal segítjük a pályaválasztás, a továbbtanulás lehetőségeit. A művészeti oktatásban részt vevő kollégistáknál a gyakorlási lehetőség biztosításával, illetve a szakképző intézménnyel történő együttműködéssel próbáljuk a tehetségek kibontakozását segíteni. A tanuló képességei és az iskola, a szülő és a kollégium elvárásai nem mindig vannak összhangban.

e) felzárkóztatás

A nevelőtanárok figyelemmel kísérik a tanuló eredményeit. Szükség szerint, például szorgalom hiány esetén, szigorításokat alkalmazhatnak nevelők a tanulók szaktanári korrepetálásra irányításával. A szülőket a nevelők időben tájékoztatják a tanulóink fejlődéséről és a felmerült problémákról. Nevelőink rendszeresen felkeresik az iskolai szaktanárokat, gyakorlati oktatókat, információkat kérve kollégistáinkról.

A felzárkóztatást három fő formáját alkalmazzuk:

- alapok pótlása: főleg elsősök esetében jelentős, amikor pótolni kell az általános iskola adta tudás és az új iskolatípus induló tudásszintje közötti különbségeket

- hagyományos felzárkóztatás: a tanév során a tananyaggal kapcsolatos tudáshiány folyamatos pótlása. Főleg lemaradás esetén, ill. olyan tanulóknál jelentkezik, akik képességeik alapján nem tudják iskolai tanítás-tanulás alapján elsajátítani az ismereteket, több vagy részletesebb magyarázatot, gyakorlást igényelnek
- alkalmi felzárkóztatás: azok esetében, akik csak a baj esetén jelennek meg, pl. dolgozat lesz vagy csak egy adott témakört nem ért.

f) pályaválasztást segítő tevékenység

Tanulóink egy része, a szakiskolai tanulók, az érettségi utáni szakképzésben részt vevők már választottak szakmát, szakirányt. Az ő esetükben feladat, hogy a szakmájukkal kapcsolatos, megerősítést megkapják tőlünk. Az egyetemre, főiskolára jelentkezők esetében szakirodalommal, tanácsadással, korrepetálással segítünk, hogy minél nagyobb eséllyel tudjanak diákjaink jelentkezni a felsőoktatásba.

Célunk, hogy tanulóinknál növeljük a továbbtanulás esélyét, és segítjük a munkába állásukat. A kollégium a tanulók fejlesztésekor tág teret ad az önálló kezdeményezéseknek, segíti az önálló nevelőmunka, csoportarculat kialakulását. Célunk a felelősségérzet elmélyítése, a közép- és hosszú távú célmeghatározó gondolkodás ösztönzése. Olyan képességeket kell erősíteni a tanulóknál, ami a későbbi munkavállaláshoz elengedhetetlen: pontosság, kitartás, együttműködés.

g) önálló életkezdés elősegítése, családi életre nevelés:

Az önálló életkezdés elősegítését biztosító tevékenységünk alapelvei, hogy a kollégisták a középiskolai tanulmányaik ideje alatt váljanak képesé a testileg, szellemileg, érzelmileg és erkölcsileg egészséges életvitelre, rendelkezzenek a társas emberi léthez nélkülözhetetlen szokások és magatartásmódok ismeretével és gyakorlatával, legyenek alkalmasak a társadalmi munkamegosztásba való bekapcsolódásra, továbbtanulásra, munkavállalásra.

Nevelőmunkánk legfontosabb cselekvési területe az egyéni foglalkozások vezetése ahol, a kollégistáinkkal való személyes beszélgetések folyamán derül ki, kinek milyen elképzelései vannak, kit milyen tanáccsal tudunk ellátni. A sütés-főzés, kézműves foglalkozás terén biztosítunk szakköröket. Számítástechnikai ismereteiket a kollégiumban működő számítógépes teremben bővíthetik. A kerettantervi foglalkozások, illetve a csoportfoglalkozások folyamatosan teret nyújtanak tanulóinknak, hogy gondjaikat megbeszéljék.

h) gazdasági nevelés

A családi életre való alkalmasság azt jelenti, hogy a fiatal felnőtt képes a számára megfelelő pár megtalálására, vele szoros kapcsolat kialakítására, családalapításra és a gyermekek harmonikus felnevelésére, mindezt úgy, hogy közben a társadalmi, gazdasági élet szabályait, normáit, értékeit is betartja. Kollégiumi foglalkozásainkkal, programjainkkal segítséget kell nyújtanunk az önálló életvitelre való felkészüléshez, a családi élet megtervezéséhez, a gyermekvállaláson, gyermeknevelésen túl a családi munkamegosztáshoz, gazdálkodáshoz, önellátáshoz. A szociális és társadalmi kompetenciafejlesztésének fontos részét képezik a gazdasággal, a tudatos fogyasztói magatartással, a versenyképesség erősítésével kapcsolatos területek is, ezért szükséges a gazdálkodáshoz, a munkaerőpiachoz, a vállalkozáshoz tőzsdeismeretek átadása. A gazdálkodás és a pénz világra vonatkozó tudás nélkül nem érthetjük meg a bennünket körülvevő világ számunkra fontos folyamatainak jelentős hányadát; e tudás általános műveltségünk részévé válik. A gazdaság alapvető összefüggéseit értő és a javaikkal okosan gazdálkodni képes egyének nélkül nem képzelhető el sem működő demokrácia, sem életképes piacgazdaság.

i) egészségnevelés

Az egészségfejlesztés az a folyamat, amely lehetőséget teremt, és képessé teszi az embert arra, hogy egyre fokozódóbb kontrollt szerezzenek saját egészségi állapotuk felett, és ezáltal képessé váljanak annak javítására, alakítására. Az „ép testben ép lélek” eszméje kollégiumunk egészségnevelési programjának kiindulópontja.

Az egészséget az ember teremti és éli meg mindennapi színterében, ott, ahol tanul, dolgozik és lakik. Az egészségnevelés keretein belül diákjaink felé azt kívánjuk közvetíteni, hogy az egészség azáltal keletkezik, hogy az ember törődik saját magával, másokkal, hogy képes döntéseket hozni és életkörülményeit kézben tartani.

A testi és mentális képességek folyamatos és hosszú távú megőrzéséhez és fejlesztéséhez a kollégiumi élet sajátosságainak figyelembe vételével feltétlenül szükséges egy olyan szokásrendszer kialakítása, mely magában foglalja a közösségi életritmushoz igazodó napirendet, a megfelelő egészséges és kulturált étkezést, a tisztálkodást, öltözködés kulturáltságát, a testápolást, a belső igényből fakadó rendszeret, és a folyamatos testedzést. Kollégistáinkban az elméleti és gyakorlati foglalkozások keretében tudatosítani kell azt, hogy az egészség a teljes testi, szellemi és szociális jólét állapota, nem csupán a betegség, ill. testi nyomorúság hiánya. Alapvető érték a testi, szellemi és lelki működések egyensúlya.

Ki kell használnunk azt a tényt, hogy a sportnak ebben az életkorban semmivel nem pótolható nevelő ereje van, hogy nemcsak a testet, hanem az egész személyiséget formálja. A tanulók megtanulják a siker és a kudarc elviselését, a tehervállalás örömét, az ítéletalkotás felelősségét, a konfliktusok kezelését. Pedagógiai tevékenységünk során ezért továbbra is igen jelentős súlyt fektetünk a kollégiumi sportra. A tanulók társadalomba való beilleszkedésének, a feladatok jó szintű végzésének, a munkabírásnak is elengedhetetlen „kelléke” a sport. A rendszeres testi neveléssel megelőzhetjük a szenvedélybetegségeket, (drogok, dohányzás) a szabadidő hasznos eltöltésének egyik legjobb formáját erősíthetjük.

j) környezeti nevelés

A környezetvédelmi tudatformálás célja a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel elősegítése. Hosszútávon pedig a magatartás-, értékrend-, attitűd-, érzelmi viszonyulások formálását és a környezetről-társadalomról kialakítható tudás bővítését testesíti meg.

A környezeti nevelés filozófiája szerint az ember nem mindenható ura, hanem része a természetnek, ami nem előjogokkal, hanem a Föld iránti kötelességekkel jár együtt. Nevelőtestületünk minden tagja úgy érezi, hogy nekünk, felnőtteknek, kollégiumi nevelőtanároknak olyan szemlélet kialakítása kell törekednünk, amelynek elsajátításával minden diákunk belső attitűdjévé válik az egyetemes természetnek – mint létező értéknek – a tisztelete és megőrzése. A kollégiumi nevelés során kiváló lehetőségek kínálkoznak a környezeti neveléshez. A kollégium, mint „totális intézmény” a bentlakó fiatalok számára az élet teljességét biztosítja, így a kollégium házirendje, napirendje és programjai összeállításakor már tekintettel vagyunk a környezeti tudatosság ismert szempontjaira, törekvéseire és tükrözi a környezeti tudatosságunkat. Mivel az egyes kerettantervi foglalkozások tematikájában rendszerint lehetőség nyílik arra, hogy a diákok a környezeti kérdések tudományos, társadalmi és gazdasági vonatkozásait megismerjék, ezért kollégiumunk környezeti nevelési programjának a szakmai ismeretek átadása mellett, a gyakorlati tevékenységre is gondot fordítunk. Célunk és feladatunk ezzel az, hogy megmutassuk és gyakoroltassuk azokat a tevékenységi formákat, amelyekre diákjainknak, mint környezettudatos állampolgároknak szükségük lesz az életük során.

A programok közül kiemelést érdemelnek a különböző szakkörök (pl. főzőcske szakkör/gasztronómia, kézműves foglalkozás - ahol kizárólag természetes anyagokkal dolgoznak, aerobic,). Emellett azok a szabadidős- és kulturális tevékenységek (természetjáró

kirándulások; közművelődési intézmények, nemzeti parkok, múzeumok, vadasparkok látogatása) valamint a kollégium belső- és külső környezetének folyamatos gondozása, szépítése (szemétszedési akciók), ahol remek lehetőség nyílik a pl. a természettudományi és technológiai-, valamint a szociális- ill., a kulturális kompetenciák fejlesztésére is. Nagyon fontos, hogy a kollégium vezetése kezdetek óta támogatja, irányítja és személyes részvételével is segíti az ilyen programok megvalósítását.

Törekedni kell arra, hogy a kollégiumban hozzáférhető legyenek a környezetvédelemmel foglalkozó könyvek, folyóiratok és kiadványok, melyeket a kollégium könyvtára biztosít.

A kollégiumi diákok számára meghirdetett vetélkedők, versenyek tematikáinak elkészítésekor szintén gondolunk a környezetvédelemre, a környezetvédelmi gondolkodás átadására.

Közös céljaink:

- biztosítani kívánjuk minden diákunk számára a lehetőséget, hogy elsajátítsa a környezet megvédéséhez szükséges tudást, készséget, értékrendszert és elkötelezettséget
- szeretnénk elősegíteni annak felismerését, hogy a gazdasági, társadalmi és ökológiai jelenségek kölcsönösen függenek egymástól (falun és városban egyaránt)
- törekszünk arra, hogy diákjainkban kialakítsuk illetve megfelelő módon formáljuk a környezettel kapcsolatos új magatartási és életviteli mintákat:
  - rendszeressé, mélyítsék el a már meglévő ismereteiket,
  - alakítsanak ki kritikus gondolkodást,
  - fejlesszék a környezeti harmónia megteremtése érdekében fontos képességeket (pl.: problémamegoldó, konfliktuskezelési képességek, tolerancia
  - alakítsanak ki környezeti érzékenységet (közvetlen kollégiumi környezet, otthoni, stb.) helyes szokásokat, viselkedési normákat
- programjainkkal arra törekszünk, hogy diákjaink képesek legyenek a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására, elősegítve a természet fennmaradását

A környezeti nevelés lehetőségei:

- folyamatos értékelés: tisztasági verseny az szobák és szintek között egész tanévben, dekorációs verseny a szobák között,
- szakkörök (kézműves foglalkozás, főzőcske-gasztronómia szakkör: természetes anyagokból tárgyak készítése: tojásfestés technikái, anyagfestés, batikolás, üvegfestés)
- tanulóknak adott feladatok (kiadunk a tanulóknak egy-egy környezetvédelmi problémát, témakört önálló kutatásra, feldolgozásra)

- tanulmányi kirándulás (kisebb-nagyobb gyerekcsoportokkal egynapos természetjáró utak szervezése tanösvényekre, nemzeti parkokba, természetvédelmi területekre, vadasparkokba, botanikus kertekbe a környéken havonta egyszer),
- múzeumlátogatások, állatkert, fűvészkert, botanikus kert látogatása csoportszinten illetve kollégiumi szinten
- dráma-, vagy szituációs játékok alkalmazás a csoportfoglalkozások alkalmával
- akciók, vetélkedők szervezése: (pl. a szakkörök munkáinak kiállítása, szemétszedési akció szervezése)

k) média tudatosságra nevelés

Nem feledkezhetünk meg arról az állandóan változó hatásrendszerről sem, amely diákjaink felé napi szinten a „divatos” vagy a „trendi” elvárásokat közvetíti. Ezek között említhetjük a közmédiában a pedagógiai eszmény szempontjából nem éppen hiteles valóságábrázolást és fantáziavilágot, az erőszak és a félelem, a felületes szemlélet és a sekélyes misztikum lényegében irracionális kultuszát.

Meggyőződésünk, hogy csak az életellenes tendenciákkal mehetünk szembe egyenesen és direkt módon. Minden más esetben jobb hatásfokú lehet, ha kellő szakmai felkészültséggel, empátiával és felelősséggel nyomon követjük és elkísérjük a fiatalt, az erős hatások közötti eligazodásban. Ez nem jelenti azt, hogy tudnunk kell minden divatos média-termékekről, hiszen ismerjük a ránk bízott fiatalt, érzékeljük, hogy hol tart a személyiségfejlődés nehéz és bonyolult folyamatában, látjuk viselkedésében az őt érő hatásokat.

Hozzáadott nevelési értéknek azt tekintjük, ha a tanár-diák, tanuló-tanuló, egyén és csoport viszonyában lezajló történések és mozzanatok a konstruktív életvezetés irányába mutatnak, s a személyiségben a nevelő tevékenység és a tartalmas együttműködés hatására a szükségletek és az értékek közelítenek egymáshoz.

2.3. A célok elérése érdekében használt módszerek:

- közvetlen környezet (szobák, közösen használt helyiségek, stb.) rendszeres takarítása, tisztántartása,
- közvetlen környezet állagának folyamatos óvása (bútorok, berendezési tárgyak, eszközök) – kisebb hibák önálló javítása, - ill. ezek megtanulása,
- lakókörnyezet szépítése, (meghirdetett dekorációs elvek) – közös helyiségek esztétikus díszítése

- a háztartáshoz szükséges technikai berendezések ismerete, használata, azok megóvása, tisztántartása, (mikrohullámú berendezések, diák-főzőkonyhák használata, mosókonyha eszközei, stb.)
- csoportfoglalkozások keretein belül (- egészségügyi, etikai szempontok közvetítése, dohányzás, drogok, szenvedélybetegségek veszélyeztető tényezőire figyelemfelhívás, szexuális kérdésekkel kapcsolatos nevelési feladatok)
- szakköri tevékenység, (háztartásismeret, főző- és varrószakkör működése)
- életmód, életvitel-kör, foglalkozások szervezése, (egészségnap szervezése)
- „tömegversenyek” (atlétika, mezei futás), kollégiumi sportrendezvények (pl.: mikulás kupa: pingpong bajnokság) szervezésén keresztül - folyamatos csapatépítés, edzések szervezése,
  - részvétel a kollégiumok közötti bajnokságokon (kézilabda, kosárlabda, labdarúgás)
- aerobic-kör működése, testépítés (konditerem)
- havonta kollégiumi szintű kirándulások, túrák szervezése a környékbeli erdőkben, tanösvényekben

Felhasznált eszközök:

- foglalkozások (évfolyamcsoport, ill. kiscsoportos szinten) – tanulói kiselőadások
- szakkörök működtetése:
  - főzőcske szakkör/gasztronómia (egyszerű ételek készítése, bevásárlás-kalkulálás)
  - varrószakkör: egyszerű ruhadarabok készítése (lakószobák díszítésére, farsangi jelmezek elkészítése)
  - kollégiumi sportszertár eszközeinek kölcsönzése (labdák, kondicionáló eszközök, kerékpárok ingyenes használata)
  - audiovizuális eszközök használata az előadások, foglalkozások színesítésére, elmélyítésére. mősoros kazetták CD-k, DVD-k használata (drogok, dohányzás ártalmai, egészséges táplálkozás)
- könyvtári állomány, internet használata

3. A KOLLÉGIUM MŰKÖDÉSE

3.1. Személyi feltételek, elvárások:

Kollégiumunkban a nevelési feladatokat a 2011. évi CXC. törvény köznevelési törvényben meghatározott végzettséggel rendelkező pedagógusok látják el.

Intézményünkben a nevelőtanárok munkáját az elvárások és elfogadás, a tekintély és empátia egyensúlya, illetve a kollégiumi nevelés eredményességének érdekében az egymással való szoros együttműködés jellemzi. Minden kollégánknak tisztában kell lennie azzal a ténnyel, hogy elsősorban személyiségével és személyes példaadásával nevel. Jelenléte, megnyilvánulásai, mindennapi tevékenysége és annak színvonala is nevelési tényezőként hat.

3.2. Tárgyi környezeti feltételek, elvárások a kollégiumban

Kollégiumunkban a diákok két-három ágyas szobákban helyezkedhetnek el. Egy folyosói egység egyben az egy csoportba tartozók „otthona” is. Ez az elhelyezés a visszatérő kollégisták számára több éven át tartó kiegyensúlyozott, kiszámítható, biztonságos környezetet jelent, az új kollégisták számára kedvező feltételeket nyújt beilleszkedésükhöz. A szinteken tanulói helységek találhatóak, melyek alkalmasak a tanuló idő eltöltésére, a csoportok tematikus foglalkozásainak megtartására, és csoportprogramoknak is helyszínül szolgálhatnak. Kollégiumi elvárásunk, hogy a magánlakathoz való jog érvényesülhessen a környezeti feltételek útján is: saját függönyök, szőnyegek, ágytakarók használatával az „otthon melegét” hozhatják magukkal. Esetenként a szobájukat is kifesthetik a diákok.

Közösségi tereink alkalmasak a szabadidő hasznos eltöltéséhez is. A könyvtár, a tornaterem, a sportcsarnok, a konditerem, az info labor, a szakköri helységek, a zenészek számára rendelkezésre álló gyakorló helységek a diákok képességei fejlesztésének, tehetségük kibontakoztatásának, hátrányaik leküzdésének helyszínei.

A kollégisták számára ágyneműt, a szobákban függönyt, berendezési tárgyakat biztosítunk. Rendelkezésükre áll mosógép és centrifuga is. A rendszeres étkezésük az intézmény területén működő ebédlőben zajlik. A kollégiumi szinteken főzőkonyha is áll a diákok rendelkezésére.

A kollégiumunkban lakó kollégisták biztonságát a beléptető rendszer garantálja.

3.3. Kollégiumi élet megszervezése

Kollégiumunkban a közösségi élet fejlesztését tudatosan, tervszerűen végezzük a fiatalok sajátosságait messzemenően figyelembe véve. A közösségépítésben kiemelkedően fontos feladatunk az új diákjaink, a határon túlról érkező erdélyi, felvidéki, kárpátaljai, vajdasági fiatalok, továbbá a nemzeti, etnikai kisebbséghez tartozók beilleszkedésének segítése. A közösségszerkezet, a diákcsoportban működő, meglévő értékválasztás szakszerű feltárása a kiindulópontja a fejlesztési munkának. A közösségépítés „művészi” munka, amely indirekt megközelítési módokat kíván, ezért olyan cselekvési mezőt, mozgásteret szükséges

teremtenünk, melyben a fiatal felnőtt önmagát pozícionálhatja, a közösségben ismerheti fel személyiségének önálló fejlődési irányát.

A *játék* módszerként kiválóan alkalmazható: általa feszültség-levezetés, élményfeldolgozás történik és katarzisz élhető meg. A társakkal való játékban gyakorolható a kölcsönösség, az együttműködés, tanulható az önszabályozás. Ilyeténképpen az összehasonlíthatóság valósul meg; a közös tapasztalás, az együttségi öröme élhető meg egyenrangú kommunikációban, szimmetrikus kapcsolatban. A sport, a szakköri tevékenység, a klubokban való részvétel, a játék mint olyan, tág értelmezésben az „együttmozgás”, együttműködés, együttgondolkodás fizikai és érzelmi mezőjét teremti meg. A kerettantervi foglalkozások arra alkalmas témái tárgyalásakor a szituációs játékok módszerének alkalmazása eredményességükönél fogva indokolt. A folyamatban a diákok megélik a „szerepcseré” szituációt, ezzel fejleszthetjük empátiás képességüket. Ebben a tevékenységben tanulónk megtanulják, hogy a játékban szerzett tapasztalataik alkalmazhatók a „valós életben” is. Kollégiumunkban hagyományosan alkalmazott módszer a közös feladat: a közösen eltöltött idő tevékenyen, egyszersmind kellemes hangulatban telik el. A csoportok havonta, kéthavonta közös főzést vagy közös sétát szerveznek, melyek során megtapasztalják a tervezés-szervezés természetét, a feladatmegosztást, a közösségi élményt. A kollégiumi szintű rendezvények a nagyobb közösséghez tartozás élményét nyújtják. A legkiemelkedőbb alkalom ebből a szempontból a hagyományos karácsonyi ünnepi műsor, a gyertyafényes, fehér abrosz mellett elköltött közös vacsora. A közösségi lét, a művelődési, és sportolási tevékenység szervezése során a következő elveket tartjuk kiemelten fontosnak:

- a közösség tagjainak, életkori sajátosságainak figyelembevétele,
- a közösség fejlettségi szintjének figyelembevétele
- az egyenlő esélyek elvének betartása,
- a hátránykompenzáció humánus elvének betartása,
- a demokratikus életvezetési stratégiák alkalmazásának elve,
- az önszerveződéshez való jog tiszteletben tartása,
- az öntevékenységhez való jog érvényesíthetőségének lehetősége
- az egymás iránt való kölcsönös tisztelet és elfogadás tanúsításának elve

Szabadidő szervezése, közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A kollégiumi nevelés célja a pedagógiai alapelvekben megfogalmazottakon túl a közösségi szabályok kialakítása, elfogadtatása, a közösségért tenni akaró és felelősségvállaló diákok

nevelése. A kollégiumon belüli szabadidő szervezését meghatározza az a nevelőtestületi terv, hogy a kevés tanulói szabadidőt próbáljuk meg közösen, hasznosan eltölteni. Jelen időszakra kialakultak azok a diákszakkörök, amelyek állandósultak és bizonyították életképességüket, hasznukat.

Ennek megfelelően szervezünk:

- szakköröket (főzőcske-, tánc-, kézműves-, díszítőműves-szakkör, info klub, játék klub, kvíz klub, kóli klub, színházbaráti kör)
- sportfoglalkozásokat kollégiumi és fővárosi kollégiumok közötti szinten (kosárlabda, labdarúgás, floorball, atlétika, asztalitenisz, röplabda)
- házi versenyeket (fotópályázat, kvíz vetélkedő, informatikai nap);
- diákönkormányzati tevékenységeket;
- nemzeti ünnepeinkről való megemlékezéseket, ünnepélyeket.

A sport terén adódó tárgyi lehetőségeinket igyekezzük maximálisan felhasználni. Tornatermünk és kondicionáló termük kihasználtsága nagyon jó. Az intézményi tornacsarnok is a rendelkezésünkre áll. Rendszeresen szervezünk kollégiumi szintű sportdélutánokat, ill. rendszeresen rendezünk a fővárosi kollégiumok közötti sportversenyeket, sportrendezvényeket.

A kollégiumi alapkönyvtár használata rendszeressé vált, de ugyanúgy használjuk az iskola több ezer kötetes könyvtárát.

Az „Internet laborban” állandó teltház van, felszereltsége jó. Az internet elérési lehetőségeinket kiterjesztettük a szinteken található tanulóakra is. Ezt tekintve sok kollégiumot megelőzünk ezen a téren.

A filmklubban nemcsak filmek vetítésére van lehetőség, hanem az előadást követően nevelői közreműködéssel elemezhetők a filmek.

A díszítőműves, a kézműves szakkörön a tanulók kibontakoztathatják képességüket, kreativitásukat, tehetségüket.

Kollégiumon kívüli szabadidő:

Nevelőtestületünk célja, hogy a kollégisták rendszeresen éljenek a főváros művelődési intézményei által adott lehetőségekkel. A mozi-, színház- és koncertlátogatás szervezésének gyakorlatát megtartjuk. Múzeumba, kiállításokra többször is ellátogatunk. A rendszeres színházlátogatások célja, hogy megismerjék az irodalmi művek élő varázsát, kialakuljon bennük lassanként a társasági, kulturális igény. Múzeumlátogatásaink, a különféle klasszikus,

ill. könnyűzenei koncertek szintén a kultúra iránti fogékonyság és az esztétikai igényesség fejlesztését célozzák.

Kollégiumi Diákönkormányzat

A kollégium alapvető feladatai közé tartozik, hogy a fiatalok társadalmi beilleszkedését elősegítse. A diákok nem olvasnak közlőnyt, törvényeket, ezért nekünk kell megtanítanunk és megmagyaráznunk nekik, hogy ismerjék kötelességüket, jogaikat. A kollégiumi nevelés nagyon fontos területe az öntevékenységen alapuló diákmozgalom is, mint nevelési eszköz hozzájárul a tanuló személyiségének fejlődéséhez. Az anyagi forrásokon túl a közösség iránti felelősség érzetének megélését is biztosítjuk. Életszerűen tanulják diákjaink a közéletiséget, így történik meg a diákönkormányzat megválasztása.

A hagyományos szeptemberi kollégiumi alakuló közgyűlésen a diákok maguk választják meg társaik közül, kik alkalmasak az önkormányzati munkára. A választás lebonyolítását az előző tanévben aktív, visszaköltöző „DÖK- tagok” szervezik. Ennek eredményeként összeáll a Kollégiumi Diákönkormányzat, amely megválasztja az elnökséget (elnök, alelnök) és a diákönkormányzatot segítő nevelőt, aki nem főnöke, hanem segítője, támogatója, ösztönzője, sugalmazója a diákönkormányzatnak. A választmányt az elnökség képviseli a nevelőtestület előtt és más szinteken. A diákönkormányzat a kollégiumhoz hasonlóan tanévenként alakítja ki sajátos arculatát, stílusát, teremt új hagyományt. A kollégisták emberi és diákjogainak képviseletén, érdekeik megszólaltatásán túl döntő szerepet játszik az éves program, a szabadidő eltöltésének szervezésében is.

A diákönkormányzat segít az ismerkedős est, az ún. Mikulás napi pingpongbajnokság, a karácsonyi ünnepség, ill. az ünnepélyek, megemlékezések megszervezésében, lebonyolításában. A diákönkormányzat saját programjai közé tartoznak: a fotópályázat, a golyaavató bál, a farsangi multság, a kollégiumi Sziget-nap. A diákönkormányzat véleményez az egész kollégium diákságát érintő kérdésekben, pályázatok meghirdetésekor, valamint a diákok helyzetét elemző beszámolók elkészítésénél.

A diákönkormányzatnak az alábbi meghatározott alapelveknek kell megfelelniük:

- az iskolák képviselete megoldott legyen,
- a sajátos képzési formák képviselete biztosított legyen,
- áttekinthető, működőképes legyen,
- alulról szervezett és egymásra épülő legyen.

A legfelsőbb diákforum a januári közgyűlés, amely évente egy alkalommal ülésezik, közte a választmány végzi az érdemi munkát.

Gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő tevékenység

Mivel a mai magyar társadalomban a gyorsan növekvő és egyre súlyosbodó szociális problémák igen érzékenyen érintik a gyerekkorosztály jelentős részét, ezek beszűrődnek és tetten érhetők az oktatási intézményekben. A sokféle probléma pl. a családok nehéz és/vagy ellehetetlenült helyzete (munkanélküliség, szegénység, krízisek, tartós betegség stb.) mind-mind hatást gyakorolnak a gyermekekre és a tünethordozójuk is maguk a tanulók lesznek. A következmények tanulási, magatartási problémákban, elhanyagolásban, deviáns viselkedésben nyilvánulnak meg. Mindezekkel a problémákkal a nevelők napi szinten találkoznak a tanév során.

Az iskola – lévén a gyermekek hétköznapi életének színtere – különösen fontos szereppel bír a veszélyeztetettség felismerésében, a szükséges segítségnyújtás kezdeményezésében. Az ENSZ „Egyezmény a gyermek jogairól” című egyezményének 1991. október 7-i hazai megerősítése, majd az ennek alapján alkotott 1997/XXXI. törvény a gyermekek jogairól és a gyámügyi igazgatásról elfogadása az iskolákra, kollégiumokra – a személyes gondoskodás keretébe tartozó – gyermekvédelmi feladatokat rótt, melyeket intézményünkben az ifjúságvédelmi felelős és az ifjúságvédelmi koordinátor igyekszik maximálisan ellátni.

A gyermek és ifjúságvédelmi felelős munkájának célja:

Az esélyek kiegyenlítése, a hátrányok csökkentése, a rászoruló tanulók felzárkóztatása. Munkája során köteles jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgálatnál, hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén.

A gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében köteles a kollégium ifjúságvédelmi felelőse a jelzőrendszer összes tagjával együttműködni és egymást kölcsönösen tájékoztatni. A kollégiumi gyermek- és ifjúságvédelmi szakember feladata az is, hogy segítse a kollégiumban dolgozó nevelők gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos munkáját.

A gondoskodásban kulcsszerepe van a csoportvezető tanárnak, hiszen a kollégiumi tevékenység a legszorosabb kapcsolatot kívánja meg a csoportvezető tanár és diákjai között. Az egyéni kapcsolatokon túl meg kell teremteni az olyan közösségi környezetet, amely a

gyermek szükségleteit messzemenően figyelembe veszi (odafigyelés egymásra, megértés, törődés stb.). Alapvető kíváncsi, hogy a pedagógusok minél több időt töltsenek nevelteik között.

A kollégiumban élő tanulók személyiségfejlesztésében gyakorlatilag a kollégium minden lakója, dolgozója szerepet játszik (tanárok, diákok, nem pedagógus felnőttek), hiszen a kollégista naponta valamilyen kapcsolatba kerül velük.

Célunk: biztonságos, „gyermekbarát” környezet megteremtése és ehhez minden felnőtt dolgozó együttműködésére szükség van.

Alapvető fontosságú a *probléma korai felismerése* (családi, szociális stb. háttérismeret),

- veszélyeztető okok feltárása,
- rászoruló „kiszűrése” (együttműködés iskolával),
- veszélyeztetettség okainak megismerése,
- tanulási problémák (gyenge képességű tanulók tanulási nehézségei),
- családi problémák (elvált szülők, alkoholizmus, stb.),
- szociális problémák (anyagi- és lakhatási körülmények),
- kulturális viszonyok (család alacsony iskolázottsága),
- egészségügyi problémák,
- pszichés zavarok.

A háttér megismerése a *feltáró tevékenység*, melyet a beiratkozáskor használt nyilatkozati űrlapunk segíti és adja meg az alapját.

A problémák feltárása után fontos a *személyre szóló bánásmód kidolgozása*, a megoldási lehetőségek keresése, valamint a feladat elvégezhetőségének mérlegelése (nevelőtanár tudja-e oldani a problémákat?). A már kialakult krízishelyzet esetén a segítő – *elhárító beavatkozást* meg kell kezdeni: kapcsolatfelvétel a gyermekjóléti szolgálattal, ill. egyéb segítő szervezetekkel. A kollégium lehetőségei a problémák okainak feltárásában, beavatkozásban, megelőzésben tágabbak, mint az iskolában, ezért a kollégiumi gyermekvédelem fontos célja a megelőzés, *prevenció*.

- *Generálprevenció*: a kollégiumi neveléssel átadott pozitív mintákkal, értékekkel, ismeretekkel. Helyes életvitelre, erkölcsös gondolkodásra és viselkedésre szoktatjuk tanulóinkat, így a helytelen magatartások, rossz életvitel, káros szenvedélyek prevencióját is szolgálják.
- *Speciálprevenció*: személyre szóló gondoskodás, beavatkozás, segítő programokkal javíthatjuk, ill. meggátolhatjuk helyzetük rosszabbodását.

A gyermek- és ifjúságvédelem körébe tartozik a *deviancia-probléma* (veszélyes viselkedésforma, következménye lehet: társadalomból való kiszakadás) *kezelése*.

Veszélyek lehetnek:

- drogfogyasztás, serkentők, izomnövesztők
- szektákhoz való csatlakozás veszélye (szeretetet nélkülöző, lelki problémákkal küszködők, kiszolgáltatottság)

A kollégiumban dolgozó pedagógusoknak kötelességük megismerni a deviancia külsődleges jegyeit (elfogadott kritériumok tanulmányozása) az esetlegesen érintettek viselkedési szokásait (agresszivitás, durvaság, támadó magatartás, magányosság, nyugtalanság, közönséggel való szembenállás, iskolai igazolatlan hiányzások, őszinteség hiánya, iskolai teljesítményromlás).

A gyermek és ifjúságvédelmi felelős és koordinátor konkrét feladatai:

- a csoportokat felkeresve tájékoztatja a csoportvezetőket illetve a tanulókat arról, hogy milyen problémával, hol és milyen időpontban fordulhatnak hozzá, továbbá, hogy a kollégiumon kívül milyen gyermekvédelmi feladatot ellátó intézményt kereshetnek fel
- a csoportvezetők, tanulók, szülők illetve a pedagógusok, jelzése alapján a velük folytatott beszélgetés folyamán megismerni a tanulót valamint az őt veszélyeztető környezetet, családi háttért
- gyermekbántalmazás vélelme vagy egyéb pedagógiai eszközökkel meg nem szüntethető veszélyeztető tényező megléte esetén kezdeményezi, hogy a kollégium vezetője értesítse a gyermekjóléti szolgálatot
- a gyermekjóléti szolgálat felkérésére részt vesz az esetmegbeszéléseken,
- a tanuló anyagi veszélyeztetettsége esetén kezdeményezi, hogy a kollégium vezetője eljárást indítson a tanuló lakó-, illetve ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes települési önkormányzat polgármesteri hivatalánál rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása, szükség esetén a támogatás természetbeni ellátás formájában történő nyújtása érdekében
- különös figyelmet kell fordítani a hét végén rendszeresen a kollégiumban maradó tanulók (fővárostól igen messze lakók, rossz családi környezet, határon túli növendékek) ellátására, támogatására,
- a kollégiumban a tanulók által jól látható helyen közzéteszi a gyermekvédelmi feladatot ellátó fontosabb intézmények (pl. gyermekjóléti szolgálat, nevelési tanácsadó,

drogambulancia, ifjúsági lelki-segély telefon, gyermekek átmeneti otthona stb.) címét, illetve telefonszámát,

- gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatai keretében egészségnevelési, ennek részeként kábítószer-ellenes program kidolgozásának segítése, végrehajtásának figyelemmel kísérése; szükség esetén intézkedés megtételének kezdeményezése a kollégium igazgatójánál, tájékoztatás nyújtása a tanulóknak, a szülők és a pedagógusok részére.

A kollégiumi prevenciók tevékenység segít megakadályozni a fiatalkori válsághelyzetek kialakulását, a gyermek szociális körülményeinek további romlását, illetve szerepet vállal körülményei javításában.

- a gyermek és ifjúságvédelmi felelős munkája során különösen nagy hangsúlyt fektet a motivációfejlesztésre, tehetségvédelemre, segítséget nyújt a tanulók pályorientációjában.

Akkor tekinthető igazán eredményesnek és szakszerűnek a kollégiumi gyermekvédelem, ha tágabb mezőben tud gondolkodni és cselekedni. Ha nem csupán tűzoltó, baj esetén védekező munkáról van szó, hanem a súlyos problémák, bajok megelőzéséről. A kollégiumnak nem konkrét szociális munkát kell végeznie: pl. családsegítést, hanem elsősorban beengedni oda a szociális szakértelmet, szakembereket, és képesnek kell lenni a velük való együttműködésre.

Kollégiumunk számára, tekintettel a tanulói összetételre, az intézmény társadalmi szerepvállalásának bővítése ezen a területen különös lehetőségeket nyújt.

3.4. A kollégium kapcsolatrendszere

Az iskolával, a szülővel való kapcsolattartás és együttműködés formái:

A tanulók kollégiumi életének legfontosabb jellemzője a kiszámíthatóság, a pedagógusok, nevelők iránti bizalom, a nyugodt, kiegyensúlyozott légkör, a diáktársakkal és a nevelőtanárokkal kialakított jó kapcsolat. Az eredményes munkának feltétele a jó közérzet, a színes, változatos diákélet.

Minden gyerek életében a család az elsődleges szocializációs közeg. Hagyományosan a legkisebb közösségben, a családban elsajátított normák, minták, viselkedési módok, szerepek, kulturális szokások segítik a gyermeket az iskolai majd a társadalmi beilleszkedéshez. A Kollégium egyfajta „köztes állapotot” jelent, egyes funkciókat átvesz a családtól, függően attól, hogy ez a családi közeg mennyire tudja betölteni funkcióját. A kollégiumnak, a problémás tanulók esetében különösen, az iskolával együttműködve a társadalmi normarendszer közvetítésén túl, olyan alapvető dolgokat is meg kell tanítania, ami hagyományos esetben szülői feladat lenne. A nevelés, a társadalomba való integrálás feladata,

sok diák esetében szinte teljes egészében az iskola-kollégium kettősére hárul, ezek a szinterek lépnek elő az elsődleges szocializációs közeggé. Ezzel az iskola-kollégium szerepe is szükségszerűen módosul, az intézmények hagyományos társadalmi szerepének bővítése elkerülhetetlen, az eddiginél jóval összetettebb feladat hárul a nevelőkre. Előtérbe kerül a társadalomban és a világban való eligazodáshoz szükséges tudás megszerzése, az életút folytatásához szükséges különböző döntési lehetőségek megismerése, személyiségfejlesztés, a szakmai orientáció, felelősségteljes felnőtté válás elősegítése, tudatos életvezetési stratégiák kialakítása.

A kollégiumi nevelőtanárr folyamatosan figyelemmel kíséri a tanuló tanulmányi előmenetelét, igazolt és igazolatlan hiányzásait. Probléma esetén haladéktalanul felveszi a kapcsolatot az osztályfőnökkel és a szaktanárral, szülővel, szükség esetén a gyermek és ifjúságvédelmi felelőssel.

Családbarát kollégium:

Olyan komplex megközelítésű, mentálhigiénés elvekre és módszerekre épülő közösség - és személyiségfejlesztő, együttműködést generáló program,- amely partnerként vonja be a szülőket, a diákokat és a pedagógusokat az oktatási és az iskolán kívüli eseményekbe, feladatokba.

Mivel a gyermeknevelés a szülő és pedagógus közös feladata, ezért fontos:

- az állandó párbeszéd, az iskolai pedagógus a kollégiumi nevelő és a szülő között,
- a pedagógusok felkészültek legyenek e kapcsolatra,
- az intézmények biztosítsák a megfelelő körülményeket az együttműködéshez,
- a hátrányos helyzetű gyermekek szüleivel különleges bánásmódot kell kialakítani.

Tanár-szülő kapcsolat akkor jó, ha:

- kölcsönös a partnerség,
- kölcsönös a segítségadás,
- kölcsönös a megértés,
- kölcsönös az elfogadás.

Akkor jó a pedagógus - szülő kapcsolat, ha a pedagógus - gyerek kapcsolat is jó.

Hagyományos szülő - pedagógus találkozások:

- szülői értekezlet
- fogadóóra

- nyílt nap
- családlátogatások
- rendezvények

3.5. Kollégiumi hagyományok

„A hagyomány nem más, mint az áthagyományozandó tudás, valamint az áthagyományozás valamennyi - szimbólumot és rítust teremtő - módszere.”

A társadalmat érintő olykor kedvezőtlen folyamatok, a megrendült, meglazult közösségi gyökerek ellensúlyozásaként a múlt értékeinek megőrzése és élő továbbvitele lehet a cél, mert a hagyománnyal rendelkező közösségnek nem csak a teherbíró képessége nő, hanem biztonságérzete, a világba vetett bizalma folytán a megújulásra való képessége és kreativitása is. Nem a múlt feltámasztása a cél, hiszen a változatlanságra való törekvés hiábavaló, hanem a múltból áthozni a mába és megőrizve továbbvinni a jövőbe azt, ami mint évezredes tapasztalat segíthet a természethez és embertársakhoz való mélyebb, természetesebb, igazabb viszony kialakításában, a teljesebb élet megteremtésében.

Mindezek alapján úgy összegezhető a hagyomány jelentősége, hogy a jövő kihívásaira ott könnyebb megtalálni a választ, ahol a társadalomnak van hagyománya. Ezért van szükség a hagyományőrző és hagyományteremtő eseményekre, amelyek célja egyrészt a régi hagyományok továbbvitele, egyben új tartalommal való megtöltése, s ezáltal életre keltése, másrészt új hagyományok kialakítása a közösség mára eltűnőben lévő funkcióinak pótlására.

Az emberi jövőbe a legrövidebb út a hagyománnyal vezet. A hagyomány olyan egy társadalom és az egyes ember életében, mint a folyónak a meder: keretet szab az élet folyamának, viszont így messzebbre is lehet jutni.

Természetesen a kollégiumunk életében inkább a diákévekhez kapcsolódó hagyományok kapnak hangsúlyos szerepet. A volt kollégista diákok esetében sokszor elhangzik a „jó emlékezni rá” kezdetű mondat, és hagyományaink egyik nem titkolt célja is az, hogy a „legyen mire emlékezni”.

Hagyományaink:

Gólyaavató, az elsősök avatása: tréfás, vidám feladatok, szórakoztató műsorok keretében lesznek a kollégiumunk polgárai az újonnan beköltözött diákok.

Mikulás ünnepség: egymásnak elkészített ajándékok, kisebb csomagok, meglepetések teszik színessé és emlékezetessé a mikulás napját. A Mikulás kupa rendezvénye tanár-diák közös sporttevékenység.

Karácsonyest: diákjaink verssel, dallal és zenei kísérettel, kisebb színdarabrészletekkel lépnek fel társaik előtt a karácsonyi ünnepségen, melyet egy közösen, fehér asztal mellett, gyertyafényben elfogyasztott vacsora tesz meghitté.

Farsangi bál: „össznépi örület”, ahol a fantáziának csak a jó ízlés szab határt. Népszerűségére jellemző, hogy diákjaink többsége beöltözik, azaz más bőrébe bújik. A legjobb jelmezeket tortával jutalmazza a zsűri, míg a többiek lekváros fánkkaal vigasztalódnak. A program elmaradhatatlan műsorszáma a kollégiumi nevelők jelmezes jelenete.

„Sziget Nap”

Igazi helyi – kollégiumunkra jellemző - specialitás az a tavasszal megrendezésre kerülő rendezvény, melyet „Sziget Nap” elnevezéssel tartunk meg.

Sportversenyek, könnyűzenei és komolyzenei koncertek, vetélkedők teszik színessé a szintek közötti bogrács-gulyás főzőversenyt. Ez egyben egy kissé nyílt nap is, hiszen a fellépők, résztvevők nemcsak a kollégista diákok, hanem a helyben lakó diák és iskolatársak is, valamint a partner iskolák itt nyerhetnek betekintést a kollégiumunk életébe.

Diákközgyűlés

A január hónapban megrendezésre kerülő diákközgyűlés alkalmával a kollégium vezetője tájékoztatást nyújt a kollégiumi diákokat érintő kérdésekről, a kollégium munkájáról, tanulmányi munkáról, rendezvényekről. Átadja az arra érdemes diákoknak a kollégiumért, a jó hírünket szolgáló tanulmányi, sport, és egyéb kiemelkedő teljesítményekért nyújtandó elismerést. Ez a rendezvény az önkormányzatiság, a demokrácia megvalósításának terepe is: a kollégiumi diákok előre megfogalmazott, vagy azonnal feltett kérdéseikre kérnek, és kapnak választ, kéréseikkel közvetlenül fordulhatnak a kollégiumi nevelőtestülethez.

Hagyományaink közé sorolhatjuk a nevezetes évfordulókhoz kapcsolódó ünnepségeket, megemlékezéseket, amelynek műsorát mindig egy adott szint diákjai adnak elő a csoportvezető nevelőtanár és ügyeletes nevelők közreműködésével.

3.6. Kollégiumunk továbbfejlesztési terve

A kollégium épületének felújítására, bármilyen fejlesztésre nincs mód, a pedagógiai munkánk igényességével tudjuk fenntartani, vonzóvá tenni a kollégiumot. A pedagógusoknak nyitottnak, rugalmasnak kell lenniük a tanulói problémák kezelésében.

A kollégiumunk csodálatos környezetben terül el (focipálya, park), bár az idáig vezető út nem túlságosan vonzó a diákok számára. A közösségi élet, a programok, a társaság, valamint a pedagógusi gondoskodás által tudunk a diákoknak kiegyensúlyozott kollégiumi életet biztosítani. Tény, hogy beiratkozáskor mindig előfordul olyan szülő és tanuló, aki a tárgyi körülmények láttán távozik, de a diákok számára az elsődleges vonzerőt a társaság, és a programok jelentik. Az érettségi utáni szakképzésben résztvevő diákok számára vonzó az *ingyenesség*, a rugalmas, és egyben következetes pedagógusi hozzáállás is. A marketing fejlesztésével ezen a téren is előre léphetünk.

Konkrét teendők a fejlődés érdekében:

- felvenni a kapcsolatot a kollégiumba járó diákok középiskolaival, a beiratkozás időpontjában, június közepétől egy képviselő útján jelenjen meg a kollégium.
- az iskolával közösen a pályaválasztási szülői értekezleteken történő személyes jelenléttel hangsúlyozzuk a kollégium szerepét.
- kollégiumi nyílt nap szervezése, melyet az intézménnyel közös pályaaorientációs tájékoztatás követ.
- a kollégák ismeretségi hálózatát felhasználva vidéken is hirdetni a kollégium szolgáltatásait, előnyeit.
- a kollégiumi nagy rendezvények (karácsony, Sziget Nap) nyitottá tétele. Meghívni a partner középiskolák képviselőit. Meghívni a kollégium vonzáskörzetében lévő középiskolák képviselőit.
- az ISKHALO-11 pályázat során alkalmazott mentorprogram továbbvitele, újabb diákmentorok képzése, akik a diákok szemszögéből mutatják be a kollégiumot
- a kollégiumi élet bemutatása a diákok által. A DÖK-kel együttműködve pályázat kiírása, film készítésére a kollégiumi életről.
- a kollégiumi programokra elhívni a kerületi televíziót, a kerületi újságot. Számoljanak be a „Sziget nap” programjáról, magáról a rendezvényről.

4. A KOLLÉGIUMI TEVÉKENYSÉG SZERKEZETE

A kollégiumi tevékenység szerkezetének kialakításakor célunk a tanulás, a szabadidő és a pihenő idő harmonikus egységének kialakítása. Foglalkozási tervünk rögzíti a tevékenységekhez szükséges az időszavakat, órakereteket, a tematikus foglalkozások, a közösségi foglalkozások, a tanulói idő, a szabadon választott foglalkozások szervezési rendjét, és a felmentési lehetőségek kezelésének rendjét.

Időszakok:

hétfő-péntek:

- 9 óráig készülődés és indulás az iskolába.
- délelőtt: 9:00-12:00 illetve
- délután:15:00-18:00: rendszeres iskolai felkészítést biztosító egyéni és csoportos foglalkozás, korrepetálás
- este: 18:00-19:00: vacsora
19:00-20:30: szabadidő sáv: foglalkozások, egyéni elfoglaltság
21:00-22:00 esti készülődés

kedd 17:00-18:00: tematikus foglalkozások napja

szerda a takarítás napja

csütörtök: 20:00-21:00: közösségi foglalkozás, csoportgyűlés napja

Órakeretek:

Felkészítő foglalkozások, korrepetálások: 12 óra/hét

Tematikus foglalkozás: 1 óra/hét

Közösségi foglalkozás: 1 óra/hét

Szabadidő eltöltését szolgáló foglalkozások: 1 óra/hét

Tematikus foglalkozások: 37 óra (33 óra)/év

- A helyi tanterv elkészítésének elvei:
1.-4. foglalkozás: balesetvédelem, tűzvédelem, házirend, rend és tisztaság szabályai, informatika labor rendje, a kollégiumi együttélés különös szabályai
5.-33. foglalkozás: előírt tematika szerint
34.-37. foglalkozás egyéni, illetve munkaközösségi megállapodás szerinti tematika szerint.

- A tematikus foglalkozások szervezése, vezetése csoportszinten zajlik. A nevelőtestület a heterogén csoportok foglalkoztatásával kívánja elérni a kitűzött nevelési céljait. Ez a csoportszervezési módszer segíti a diákok hátránykompenzációját, a rejtett kompetenciáik felderítését, jól szolgálja az esélyegyenlőségük érvényesülését.
- a foglalkozásokon való részvétel kötelező.

Közösségi foglalkozások: 1óra/hét.

A foglalkozásokon való részvétel kötelező.

„Szilencium”: 13 óra/hét/tanuló: a részvétel kötelező a rendelkezésre álló időszámban

A szilenciumon való részvétel alól felmentés kérhető. adható.

Szabadon választott foglalkozások: 1óra/hét/tanuló

- kollégiumi közösségek szervezésével összefüggő foglalkozás:
diák önkormányzati munka, a kollégiumi diákélet szervezése, kollégiumi közgyűlés évente

- szabadidő eltöltését biztosító foglalkozások:

kondicionáló foglalkozás

sport: labdarúgás, kosárlabda, kézilabda, röplabda, asztali tenisz, atlétika, kirándulás, sakk

közösségi játékok: biliárd, asztali foci,

játék klub: kvíz játék, közösségépítő játékok,

informatikai klub

tánc klub

kézműves szakkör

díszítő művészeti szakkör

főzőcske szakkör

színházbaráti kör

Az érettségi utáni képzésben részvevő, nagykorú diákok felmentést kérhetnek.

A felmentések kezelése:

- állandó felmentés: a nagykorú, érettségi utáni képzésben részt vevők számára adható

- részleges felmentés: iskolai foglalkozás (tanóra, tanulószobai foglalkozás, korrepetálás), igazolt egyéni elfoglaltság (sportverseny, edzés, külön óra stb) esetén adható
- eseti felmentés: kivételes alkalommal (egyedi rendkívüli esetek, családi gondok, hivatalos ügyek stb) adható.

5. A TEMATIKUS FOGLALKOZÁSOK KERETTERVE

Bevezető

A kollégiumi nevelésben a foglalkozások célja a kollégisták személyiségének, erkölcsi és esztétikai ismereteinek, jellemének, önismeretének, önbizalmának, felelősségvállalásának, közösségi szellemiségének megalapozása, illetve fejlesztése.

A kollégiumi foglalkozások a közösségi kapcsolatok kialakítására, a szociális képességek, kompetenciák fejlesztésére, az egyéni tanulási módszerek elsajátítására, a helyes életviteli szokások kialakítására, a tágabb természeti, társadalmi környezetért érzett felelősségre nevelnek.

A kollégiumi együttélésben, a foglalkozásokon és tevékenységekben a kollégisták megtapasztalhatják a másik ember elfogadásának, segítségének és megbecsülésének a fontosságát. Megélhetik az értékek mentén kialakult közösséghez való tartozás biztonságát, mélyíthetik a természeti, történelmi és kulturális örökségünk megbecsülését. Nyitottabbá és elfogadóbbá válnak a hazai nemzetiségek és más népek kultúrája iránt. Felkészülnek a közéleti szereplésre, egyéni és közösségi érdekeik és értékrendjük képviselésére.

A foglalkozások olyan kompetenciákat is fejlesztenek, melyek révén a tanulóknak kialakul az alkalmazkodóképesség, a tolerancia, a konfliktuskezelő képesség.

A kollégiumi foglalkozások kiegészítik az iskolák nevelő-oktató munkáját. A középiskolai szakaszban a pályaválasztáshoz, a továbbtanuláshoz, a munkavállalói szerephez, a szakközépiskolában az ágazathoz tartozó szakképesítések megszerzéséhez szükséges képességek, készségek, attitűdök együttes fejlesztése a cél.

A tematikus foglalkozások keretprogram-terve nevelési területenként, az adott témakör legfontosabb tartalmi elemei alapján határozza meg a kollégiumi nevelés-oktatás pedagógiai

tartalmát. A foglalkozások számát, éves elosztását, tartalmi felépítését úgy kell meghatározni, hogy alkalmazkodjon a tanulók életkorához, a választott iskolájuk típusához.

A kollégiumi nevelés és oktatás a NAT kiemelt fejlesztési feladatain keresztül kapcsolódik az iskolai tantervi szabályozáshoz.

TÉMAKÖRÖK

- 1.A tanulás tanítása
- 2.Az erkölcsi nevelés
- 3.Nemzeti öntudat, hazafias nevelés
- 4.Állampolgárságra, demokráciára nevelés
- 5.Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése
- 6.A családi életre nevelés
- 7.Testi és lelki egészségre nevelés
- 8.Felelősségvállalás másokért, önkéntesség
- 9.Fenntarthatóság, környezettudatosság
- 10.Pályaorientáció
- 11.Gazdasági és pénzügyi nevelés
- 12.Médiatudatosságra nevelés

A helyi tantervünk órakereteit esetenként a kötelezőnél magasabban határoztuk meg. A kollégistáink jelentős része igen nagy szocializációs hátrányokkal érkezik, melyeket az együtt nevelés elvei mentén, a közös minták mutatásával, heterogén csoportok szervezésének eszközével magasabb óraszámokban tudjuk elérni.

	9. évfolyam, 9./N évfolyam, 9./Kny. évfolyam, 9./Ny. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam	13.–14. évfolyam
A tanulás tanítása	3	3	3	3	3
Az erkölcsi nevelés	3	3	3	3	3
Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	3	3	3	3	3
Állampolgárságra, demokráciára nevelés	2	2	2	2	2
Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése	2	2	2	2	2
A családi életre nevelés	3	3	3	3	3
Testi és lelki egészségre nevelés	3	3	3	3	3
Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	2	2	2	2	2
Fenntarthatóság, környezettudatosság	2	2	2	2	2
Pályaorientáció	2	2	2	2	2
Gazdasági és pénzügyi nevelés	3	3	3	3	3
Médiatudatosságra nevelés	1	1	1	1	1
	29	29	29	29	29

1. A tanulás tanítása

A kollégium a foglalkozások és a tevékenységek során támogatást nyújt abban, hogy a tanulók eredményesen fejezzék be választott iskolájukat, csökkenjen a lemorzsolódás esélye. Nagy jelentősége van az egyénre szabott tanulási módszerek elsajátításának, ezzel segítve az iskolai órákra való felkészülést, a jó eredmények elérését, a hátránnyal küzdők felzárkóztatását, a gyermekek tehetségének kibontakoztatását. A tanulás tanítása, az

ismeretszerzést és hasznosítást elősegítő beállítódások kialakítása nagymértékben hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helyzetállásukat a munka világában.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Sajátítsa el és legyen képes alkalmazni a hatékony tanulási technikákat.
- A tanuló – pedagógus segítségével – legyen képes a számára legalkalmasabb módszereket kiválasztani.
- Tudjon szelektálni a megszerzett ismeretek, információk között.
- Alkalmazza a tanulást segítő hagyományos és modern eszközöket, használja a könyvtárat, és a feladatai megoldásához megfelelően tudja kiválasztani a szükséges szakirodalmakat.
- Legyen képes elemezni, értelmezni, rendszerezni a megszerzett ismereteket.

Programterv

Évfolyam	9.	10.	11.	12.	13–14.
<i>Időkeret (óra)</i>	3	3	3	3	3
<i>Témák</i>	<i>Tartalmak, tevékenységek</i>				
<ul style="list-style-type: none"> - különböző tanulási technikák és módszerek alkalmazása - a megszerzett és elsajátított ismeretek értelmezése, - a könyvtárhasználat rendje és módszerei 	<ul style="list-style-type: none"> - Ismertessük az általánosan elfogadott tanulási módszereket, különös tekintettel a közösségben történő tanulásra. - Ismertessük az alapvető tanulási stílusokat, azok sajátosságait, az egyes stílusoknak leginkább megfelelő, hatékony tanulási módokat. - Gyakoroltassuk az iskolai követelmények teljesítésére felkészítő tanulási technikákat. - Könyvtárlátogatással segítsük elő, hogy megfelelő módon és hatékonyan tudja használni a könyvtár nyújtotta ismeretszerzési lehetőségeket. - Készítsük fel a diákokat a tudatos, tanulást segítő 				

	<p>internethasználatra.</p> <p>- Kérjük számon a megszerzett ismereteket és vessük össze az alkalmazott tanulási technika kiválasztásával, megfelelőségével.</p>
--	--

2. Az erkölcsi nevelés

A kollégiumi nevelés során fontos, hogy a diákok megismerjék az alapvető erkölcsi normákat, és ezek a normák beépüljenek személyiségükbe, mindennapi életükbe, tevékenységükbe. Lényeges, hogy az erkölcsi nevelés a napi élet gyakorlatából, tapasztalataiból vegyen példákat, egyben készítse fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra és azok kezelésére. A kamasz fiatalok esetében különösen jelentős, hogy segítsen számukra választ találni erkölcsi kérdéseikre, az esetleges problémáikra. Az erkölcsi nevelés nagy hatással van a közösség és az egyén életére egyaránt.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Lássa be az erkölcsi felelősség fontosságát.
- Gyakorlati és iskolai tapasztalatai, ismeretei révén ismerje fel a morális helytállás jelentőségét.
- Képes legyen megfelelő erkölcsi választásokra.

Programterv

<i>Évfolyam</i>	9.	10.	11.	12.	13–14.
<i>Időkeret (óra)</i>	3	3	3	3	3
<i>Témák</i>	<i>Tartalmak, tevékenységek</i>				
<i>-erkölcsi érzék kifejlődése és szerepe, felelősség- és</i>	<p><i>- Mutassuk be az embert, mint értékelő és erkölcsi lényt.</i></p> <p><i>- Példákon keresztül utaljunk az erkölcsi értékekre és az</i></p>				

<p><i>kötelességtudat</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>a munka megbecsülése</i> - <i>mértéktartás, együttérzés, segítőkézség</i> 	<p><i>erkölcsi érzék kialakításának jelentőségére az emberi kapcsolatokban.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Irodalmi, történelmi személyiségek életén keresztül ismertessük a különböző erkölcsi választásokat és ezek értékeljük.</i> - <i>Mutassunk be a mindennapi élet tapasztalataiból a morális helytállás jelentőségét, az egyéni döntések meghozatalában betöltött szerepét.</i> - <i>Ismertessük fel a diákokkal az erkölcsi kérdéseket felvető élethelyzeteket.</i>
---	--

3. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A kollégiumi foglalkozások lehetőséget biztosítanak arra, hogy a tanulók elsajátítsák azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. Ennek révén kialakul bennük a szűkebb és tágabb közösséghez való tartozás, a hazaszeretet érzése.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Ismerje fel a közösségi összetartozást megalapozó közös értékeket.
- Tudatosuljon a közösséghez tartozás, a hazaszeretet fontossága.
- Váljon nyitottá más népek kultúrája iránt.
- Ismerje országunk és a magyarság nemzeti szimbólumait.
- Ismerje a magyar tudomány, kultúra és sport kiemelkedő személyiségeit.
- Legyen kellő ismerete a település kultúrtörténetéről, hagyományairól.

Programterv

<i>Évfolyam</i>	9.	10.	11.	12.	13–14.
<i>Időkeret (óra)</i>	3	3	3	3	3
<i>Témák</i>	<i>Tartalmak, tevékenységek</i>				
<ul style="list-style-type: none"> - közösséghez tartozás, hazaszeretet - nemzeti, népi kultúránk értékei, hagyományai, a hazánkban élő nemzetiségek kulturális szokásai, emlékei, jelene - nemzetünk kapcsolódása Európához 	<ul style="list-style-type: none"> - Mutassuk be nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. - Történeti előadásokon keresztül alakítsunk ki pozitív attitűdöt a településhez, az országhoz, a nemzethez. - Ismertessük általában az Európához és az Európai Unióhoz való tartozásunk jelentőségét, történeti alapjait. - Mutassuk be a közösségi összetartozást megalapozó közös értékeket. - Ismertessük a nemzeti és az európai identitás kapcsolatát. 				

4. Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A kollégiumban folyó nevelés sajátos pedagógiai eszközei révén elősegíti a demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének megértését. A közösségi tevékenységek gyakorlásával a diákok átélhetik annak jelentőségét, hogy mit is jelent a felelős állampolgári részvétel a közügyekben a közösség és az egyén számára egyaránt. Ez tágabb értelemben sokat segít a nemzeti öntudat erősítésében, és egyben összhangot teremt az egyéni célok és a közösségi jó között.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Ismerje a demokratikus állam működésének főbb elemeit (választási rendszer, helyi önkormányzatok, törvényhozás, kormány, igazságszolgáltatás, fegyveres testületek, stb.).

- Legyen tisztában a jog szerepével a társadalmi életben.
- Értse meg az állampolgár és a társadalom együttműködésének fontosságát az egyéni és társadalmi célok elérése érdekében.
- Képes legyen belátni a kollégiumi diák-önkormányzat jelentőségét a kötelezettségek és a jogok gyakorlása során.

Programterv

<i>Évfolyam</i>	9.	10.	11.	12.	13–14.
<i>Időkeret (óra)</i>	2	2	2	2	2
<i>Témák</i>	<i>Tartalmak, tevékenységek</i>				
<ul style="list-style-type: none"> - a demokratikus jogállam felépítése, a demokrácia elvei és gyakorlati megvalósulása - a felelős állampolgári magatartás jelentősége, cselekvő állampolgári magatartás és törvénytisztelet 	<ul style="list-style-type: none"> - Ismertessük a demokratikus jogállam működésének alapelveit, az állampolgárság fogalmát és az alapvető állampolgári jogokat. - Szerepjátékokon keresztül értessük meg a cselekvő állampolgári magatartás és a törvénytisztelet jelentőségét. - A diák-önkormányzati munka révén gyakorolja a közügyekben kifejtett hatékony együttműködés jelentőségét, a helyi és a tágabb közösségeket érintő problémák iránti érdeklődés fontosságát. Tevékenyen vegyen részt a kollégiumi diákönkormányzat munkájában, így a demokratikus elvek megvalósításában, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátításában. 				

5. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

A kollégiumi nevelés elősegíti, hogy kialakuljanak az önismeret gazdag és szilárd elméleti és tapasztalati alapjai. A közösségi lét, a csoporthoz tartozás, az egymás közötti interakciók

elősegítik a reális énkép és az önértékelés kialakulását, melyek a személyiségfejlődés meghatározó elemei. Mód van a mások helyzetébe történő beleélés képességének kialakítására, mások elfogadására. Ezek a képességek elősegítik, hogy kulturált közösségi élet alakuljon ki a kollégiumban.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Ismerje meg az emberi kapcsolatok létrejöttét elősegítő, illetve gátló személyiségvonásokat.
- Legyen tudatában, hogy a gondosan kiválasztott és mély emberi kapcsolatok mennyire értékesek az emberi együttélésben.
- Életkorának megfelelő választékossággal legyen képes a társas kommunikációra.
- Alakuljon ki a tanulóban a választási lehetőségek felismerésének képessége, és döntési helyzetekben legyen képes e lehetőségeket mérlegelni.
- Válgják természetessé benne a másik ember személyiségének tisztelete és megértése, a helyes önismeret kialakítása, önmaga felvállalása.

Programterv

<i>Évfolyam</i>	9.	10.	11.	12.	13–14.
<i>Időkeret (óra)</i>	2	2	2	2	2
<i>Témák</i>	<i>Tartalmak, tevékenységek</i>				
<ul style="list-style-type: none"> - az önismeret és társas kapcsolati kultúra, a tudás és tapasztalat jelentősége - az empátia és mások elfogadása, társas kommunikáció 	<ul style="list-style-type: none"> - Ismertessük az önismeret, és a társas kapcsolati kultúra meghatározó jellemzőit. - A csoport aktív közreműködésével segítsük elő a megalapozott önismeret kialakítását. - Mutassuk be, a kulturált társas kapcsolatok, a helyes egyéni és közösségi élet szabályait. - Szerepjátékok segítségével alakítsuk ki, illetve fejlesszük a mások megértéséhez és tiszteletéhez szükséges képességeket. 				

	- Csoport előtti megmérettetés révén segítsük elő a pozitív énkép kialakítását az eddig elsajátított készségekre és tudásra alapozva annak érdekében, hogy a diákok sorsukat és életpályájukat maguk alakítsák.
--	---

6. A családi életre nevelés

A család, mint a társadalom alapvető közösségi építőköve különös jelentőséggel bír a fiatalok kiegyensúlyozott személyiségfejlődésében. A kollégiumnak éppen ezért kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek, értékek megbecsülése. A kamaszkorban kiépülő párkapcsolatoknak is fontos szerepe van a későbbi családi közösség kialakításában. Egymás tisztelete, a másik iránt érzett felelősség, a helyes szexuális kultúra és az erkölcsi értékek kialakítása döntő jelentőségű, melyben a kollégiumi nevelésnek fontos szerepe van.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Ismerje a különféle szerepeket és szabályokat a családban.
- Tudatosuljon a családalapítás, családtervezés, a helyes párkapcsolat és felelősségvállalás fontossága.
- Ismerje meg a helyes szexuális kultúra jellemzőit és kialakításának jelentőségét a párkapcsolatokban.

Programterv

<i>Évfolyam</i>	9.	10.	11.	12.	13–14.
<i>Időkeret (óra)</i>	3	3	3	3	3
<i>Témák</i>	<i>Tartalmak, tevékenységek</i>				

<ul style="list-style-type: none"> - a család szerepe, jelentősége az egyén életében, együttműködés és felelősségvállalás a családban - szexuális kultúra, családtervezés - konfliktusok a családban 	<ul style="list-style-type: none"> - Példákon keresztül mutassuk be, hogy a családi élet színtere a családi otthon. - Ismertessük a család szerepét, jelentőségét az egészséges testi és lelki fejlődés kialakulásában. Hangsúlyozzuk az idős családtagokkal való kapcsolattartás, együttműködés és támogatásuk fontosságát. - Mérjük fel, hogy kinek, mit jelent a család, az otthon. - Szemléltessük a családi munkamegosztást, ennek helyét és szerepét a családi közösségben. - Ismertessük a helyes, felelősségteljes párkapcsolat jelentőségét és kialakításának folyamatát. - Ismertessük a helyes szexuális kultúra jellemzőit és jelentőségét a férfi nő kapcsolatban.
---	---

7. Testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életritmus és életvitel kialakítása, tudatosítása meghatározó jelentőségű a fiatalok számára. A tanulók a kollégiumban olyan ismereteket, gyakorlati képességeket sajátíthatnak el, olyan szokásokat tanulhatnak meg, amelyek segítik őket testi és lelki egészségük megőrzésében, az egészségkárosító szokások kialakulásának megelőzésében. A kollégium sportélete nagymértékben hozzájárulhat az egészséges életmód kialakításához és fejlesztéséhez.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Legyen tisztában a helyes életritmus és életvitel személyiségre, testi fejlődésre kifejtett pozitív jelentőségével.
- Ismerje fel az egészséget fenyegető tényezőket, a szenvedélybetegségeket, és ismerje ezek megelőzésének módjait.

- Tudatosuljon és váljon napi gyakorlattá az egészséges életmód és a testmozgás, az egészségtudatos életmód.

- Legyen tisztában az egészség, a sport és a lelki élet egymásra gyakorolt hatásával.

Programterv

<i>Évfolyam</i>	9.	10.	11.	12.	13–14.
<i>Időkeret (óra)</i>	3	3	3	3	3
<i>Témák</i>	<i>Tartalmak, tevékenységek</i>				
<ul style="list-style-type: none"> - egészséges életmód és életvitel - a sport hatása a lelki egyensúly megteremtésében és megőrzésében - prevenció, életvezetés, egészségfejlesztés 	<ul style="list-style-type: none"> - Ismertessük a rendszeres testmozgás és az egészségtudatosság kapcsolatát, az elhízás és a korszerű táplálkozás, egészséges életmód és életvitel összefüggéseit. - Ismertessük a káros szenvedélyeket, szokásokat, a teljesítménynövelő szerek használatának veszélyeit. - Mutassuk be és a gyakorlatban alkalmazzuk a rendszeres fizikai aktivitás és sport hatását a szervezetre. - Ismertessük az érzelem-, feszültség szabályozás és agresszió megelőzését a sport, a mozgással járó tevékenységek révén. - Diákköri tevékenységek révén a tanulók tapasztalják meg az egyéni felelősség és döntés jelentőségét az egészséges életvitel és a szabadidős tevékenységek megvalósításában. 				

8. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A hátránnyal élők iránt érzett felelősség, és az értük végzett önkéntes feladatvállalás megfelelő módon segíti a szociális érzékenység kialakulását a tanulóknál. A szűkebb és tágabb környezetünkben ilyen helyzetben élőkért végzett önkéntes feladatvállalás fontos személyiségfejlesztő hatással bír. Az önkéntes feladatvállalási hajlandóság beépülése, megszilárdítása fontos nevelési feladat: a tudatos, felelősségteljes állampolgári lét alapvető velejárója.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Alakuljon ki segítő magatartás a fogyatékkal élők iránt.
- Tudatosuljon az együttműködés és az egymásra figyelés fontossága.
- Legyen motivált önkéntes feladatvállalásra a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű társak iránt.

Programterv

<i>Évfolyam</i>	9.	10.	11.	12.	13–14.
<i>Időkeret (óra)</i>	2	2	2	2	2
<i>Témák</i>	<i>Tartalmak, tevékenységek</i>				
- társadalmi felelősségvállalás és szolidaritás - önkéntes feladatvállalás másokért, összetartás és együttérzés	- Ismertessük a hátrányos helyzet fogalmát. - Példákon keresztül mutassuk be a társadalmi felelősségvállalás fontosságát, a másokért érzett szolidaritás jelentőségét. - Ismertessük, hogy mit jelent fogyatékkal élni. - A segítő magatartás kifejlődése érdekében szervezzünk olyan diákkört, melyben beteg, idős emberek élethelyzetén javíthatunk. - Az együttműködés, egymásra figyelés képességének kialakítása érdekében élethelyzeteken keresztül				

	<p>mutassuk be az egyéni felelősség és a közös felelősségvállalás egymásra hatását.</p> <p>- Ismertessük a tágabb közösségért (kollégium, település) végzett önkéntes munka lehetőségeit és jelentőségét.</p>
--	---

9. Fenntarthatóság, környezettudatosság

A mai társadalmi, gazdasági helyzetben kitüntetett szerepe van a természeti környezet megóvásának. A kollégiumi diáknak meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. Fel kell készíteni őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására, a környezet védelmét elősegítő tevékenységekre, közös cselekvésekre.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Ismerje fel a mindennapi életben előforduló, a környezetet szennyező anyagokat, a környezetre káros tevékenységeket, és kerülje is el ezeket.
- Legyen képes társaival együttműködésben tudatosan, a környezeti szempontokat is figyelembe véve alakítani a kollégium belső és külső környezetét. Ne hagyja figyelmen kívül személyes élettereinek kialakításában a környezetbarát módokat.
- Részesítse előnyben a természetes, újrahasznosítható anyagokat.
- Legyen felkészülve a környezettudatos döntések meghozatalára, melyekben hasznosítsa a különböző tantárgyakban tanultakat.
- Legyen felkészülve arra, hogy érvelni tudjon a környezetvédő megoldások mellett.
- Válgék erkölcsi alapelvévé a természet tisztelete, környezete megbecsülése.

Programterv

<i>Évfolyam</i>	9.	10.	11.	12.	13–14.
<i>Időkeret (óra)</i>	2	2	2	2	2
<i>Témák</i>	<i>Tartalmak, tevékenységek</i>				
<ul style="list-style-type: none"> - a természet és az emberi környezet egymásra hatása - természeti erőforrásaink védelme, gondolkodj globálisan, cselekedj lokálisan' 	<ul style="list-style-type: none"> - Ismertessük, és lehetőségeink szerint mutassuk be a környezetre káros anyagokat és tevékenységeket. - Mutassuk be (pl. természetfilm segítségével) az ember és természet egészséges együttélését. - A gyakorlatban szervezzünk természeti környezetet védő tevékenységeket, akciókat. - Mutassuk be az újra hasznosítható anyagok sokszínű felhasználhatóságát. - A tanulók adjanak számot az iskolában tanultak felhasználásával arról, hogy miként tudnának segíteni környezetük megóvásában. - Ismertessük a környezetkímélő életmód előnyeit úgy egyéni, mint a közösségre gyakorolt hatása alapján. 				

10. Pályaorientáció

A kollégium olyan feltételekkel rendelkezik, melyek az öntevékeny tanulói cselekvések révén biztosítják a képességeik kibontakoztatását, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják későbbi hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát. A különféle szakkörökön, önképző körökön képessé válhatnak arra, hogy a számukra megfelelő pályaválasztásuk érdekében megtegyék a szükséges erőfeszítéseket. A pályaválasztáson túl egyben felkészülhetnek a választott életpályára is.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Legyen képes felismerni az önismeret szerepét a helyes pályaválasztásban, ismerje saját képességeit.
- Legyen képes mérlegelni saját pályaválasztási lehetőségeit.
- Tudjon önállóan tájékozódni a pályaválasztási dokumentumokban.
- Legyen képes megérteni a munkahelyi feladatokat és elvárásokat.
- Tudja alkalmazni az álláskeresés különböző technikáit, alakítsa ki a megfelelő kommunikációs stílust.
- Tudatosuljon benne, hogy élete során többször pályamódosításra kényszerülhet, ezért is van jelentősége a folyamatos tanulásnak, önképzésnek.
- Rendelkezzen megfelelő ismeretekkel választott szakmájával, hivatásával kapcsolatban, munkaerő-piaci lehetőségeiről, munkavállalói szerepéről.

Programterv

<i>Évfolyam</i>	9.	10.	11.	12.	13–14.
<i>Időkeret (óra)</i>	2	2	2	2	2
<i>Témák</i>	<i>Tartalmak, tevékenységek</i>				
- tevékenységek és szakmák jellemzői, különféle életpályák bemutatása - a munka világa és jellemzői	- Mutassuk be a különféle szakmákat és a betöltésükhöz szükséges képességeket, adottságokat, ergonómiai elvárásokat. - Önismereti teszt segítségével mérjük fel a tanulók személyiségjellemzőit, érdeklődési körét és ehhez kapcsolódóan a pályaválasztási lehetőségeit. - Mutassuk be, milyen pályaválasztási dokumentumok léteznek és azok hogyan használhatók. - Ismertessük és gyakoroltassuk az álláskeresés (bemutatkozás, interjú, pályázat írás stb.) különböző				

	<p>technikáit.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mutassuk be, hogy a folyamatos tanulás, az újabb képzettség megszerzése mennyiben segíti a pályamódosítást, és munkanélkülivé
--	--

11. Gazdasági és pénzügyi nevelés

A pénz világának, a helyes gazdálkodás alapvető szabályainak megismerésére a kollégium megfelelő helyet és lehetőséget biztosít a tanulók számára. Működése egyben megfelelő példát mutat arra, hogy miként kell és szabad a javakkal ésszerűen gazdálkodni, a fogyasztás szerkezetét a lehetőségekhez viszonyítva megfontolt módon kialakítani. Az egyéni és közösségi érdekek jól összehangolhatók a diák-önkormányzati munka révén. Gyakorolhatók a döntés és a felelősség egymásra hatásából adódó helyzetek.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Ismerje a társadalmi, gazdasági problémák kialakulásának okait.
- Tanulja meg az ésszerű családi gazdálkodás kialakításának módszereit.
- Tudja alkalmazni a pénzkezelés különböző technikáit.
- Tudatosuljon benne a munka jelentősége, mint a javak létrehozásának, illetve megszerzésének eszköze.
- Legyen tisztában a vállalkozások szerepével, a kockázatvállalás fontosságával és veszélyeivel.

Programterv

<i>Évfolyam</i>	9.	10.	11.	12.	13–14.
<i>Időkeret (óra)</i>	3	3	3	3	3
<i>Témák</i>	<i>Tartalmak, tevékenységek</i>				
<ul style="list-style-type: none"> - a gazdaság működésének alapjai - a családi gazdálkodás - munka, fogyasztás és gazdálkodás - pénzkezelés technikái - vállalkozás és kockázat 	<ul style="list-style-type: none"> - A helyes családi gazdálkodás bemutatása különféle családszerkezetben. - Példákon keresztül ismertessük, milyen problémák adódhatnak a társadalomban a helytelen gazdálkodás miatt és ezek milyen következményekkel járnak. - Ismertessük és a lehetőségeknek megfelelően gyakoroltassuk a banki műveleteket (csekk kitöltése, bankkártya használata, pénzáttalás, stb.). - Mutassuk be a munkával szerzett jövedelem és az ebből finanszírozható javak, szolgáltatások összefüggéseit. - Ismertessük a vállalkozás lényegét, alapvető formáit, és a működési módjukat. - Példákon keresztül mutassuk be, mit jelent a kockázatelemzés, a kockázatvállalás, miért van ennek jelentősége, és melyek a veszélyei. 				

12. Médiatudatosságra nevelés

A társadalmi élet szinte minden mozzanatát áthatják a különféle médiumok. A diákok kollégiumi nevelésének szempontjából tehát fontos, hogy értsék az új és hagyományos médiumok nyelvét, a társadalom és a média kölcsönös kapcsolatát. A médiatudatosságra nevelés során a megfelelő értelmező, kritikai beállítódás kialakításának és fejlesztésének meghatározó jelentősége van valamennyi korosztály számára.

Fejlesztési követelmények, 9-14. évfolyam

- Alakuljon ki kritikai érzéke a médiatartalmak megválasztásához.
- Képes legyen az online kommunikáció hatékony felhasználására.
- Ismerje a reklám hatását a fogyasztásra.
- Tanulja meg hatékony módon és megfelelő mértékben felhasználni a számítógép és egyéb online média nyújtotta lehetőségeket.
- Ismerje meg a közösségi tartalmak etikus, jogszabályok szerinti használatának és felhasználásának szabályait.
- Tudatosuljanak az adatbiztonsággal, jogtudatossággal, a függőséggel (internet, számítógépes játékok) és egyéb veszélyekkel és azok elkerülésével kapcsolatos ismeretek.

Programterv

<i>Évfolyam</i>	9.	10.	11.	12.	13–14.
<i>Időkeret (óra)</i>	1	1	1	1	1
<i>Témák</i>	<i>Tartalmak, tevékenységek</i>				
- a média társadalmi szerepe - a reklám és a fogyasztás összefüggése - a médiatartalmak és a valóság összefüggése - az internet használatának szabályai, a helyes etikai magatartás és felelősség - a számítógép, az internetfüggőség veszélyei	- Ismerkedés a hagyományos médiával a különféle folyóiratokon, kiadványokon keresztül. - Az elektronikus <i>médiumok</i> (internetes ismeretterjesztő oldalak, e-book stb.) használatának gyakorlása. - Reklámok céljainak, hatásainak bemutatása különféle (pozitív és negatív) példákon keresztül. - Jogszabályok, etikai előírások ismertetése a hagyományos média és az internet használat esetében. - Gyakoroltassuk különféle ismeretek hozzájutásának módjait az internetes keresők segítségével. - Az adatbiztonság szabályainak, megteremtési				

	<p>lehetőségeinek ismertetése.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Az internet és játékfüggőség kóros hatásainak bemutatása.
--	--